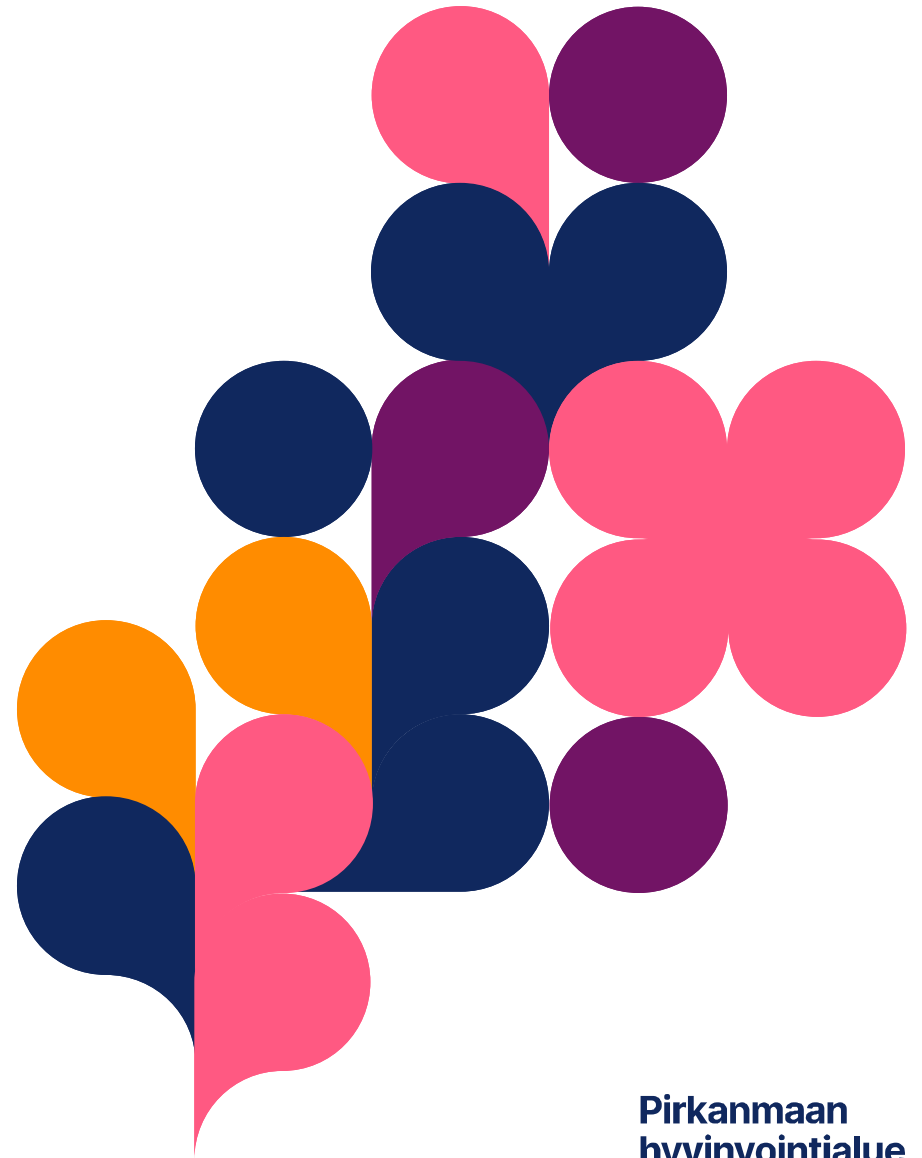

Toimijuutta vahvistava vuorovaikutus sosiaalityössä

Käytäntötutkimuksen ja
ECOMAP-työskentelymenetelmän
siivittämiä ajatuksia

Sosiaalityöntekijä Hanna Niskanen

Rakenteellisen sosiaalityön webinaari
29.10.2025

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Sain olla mukana Sulava-hankkeen uramallipilotissa, tekemässä käytäntötutkimusta

Sulava- RRP3-hanke, jossa tutkitaan sosiaalihuollon laatua ja vaikuttavuutta Sisä-Suomen YTA-alueella Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla (2024-2025)

- Yhtenä hankkeen osana tutkimusperustaisen sosiaalityön uramallipilotti käytäntötutkimuksesta (9/2024–8/2025).
- Uramallipilotissa tavoitteena tutkimusosaamisen lisääminen sekä tiedontuotanto sosiaalityöntekijöiden tutkivan ammattikäytännön mallintamisesta käytäntötutkimuksen keinoin (työajasta 50% asiakastyöhön ja 50% käytäntötutkimuksen tekemiseen).

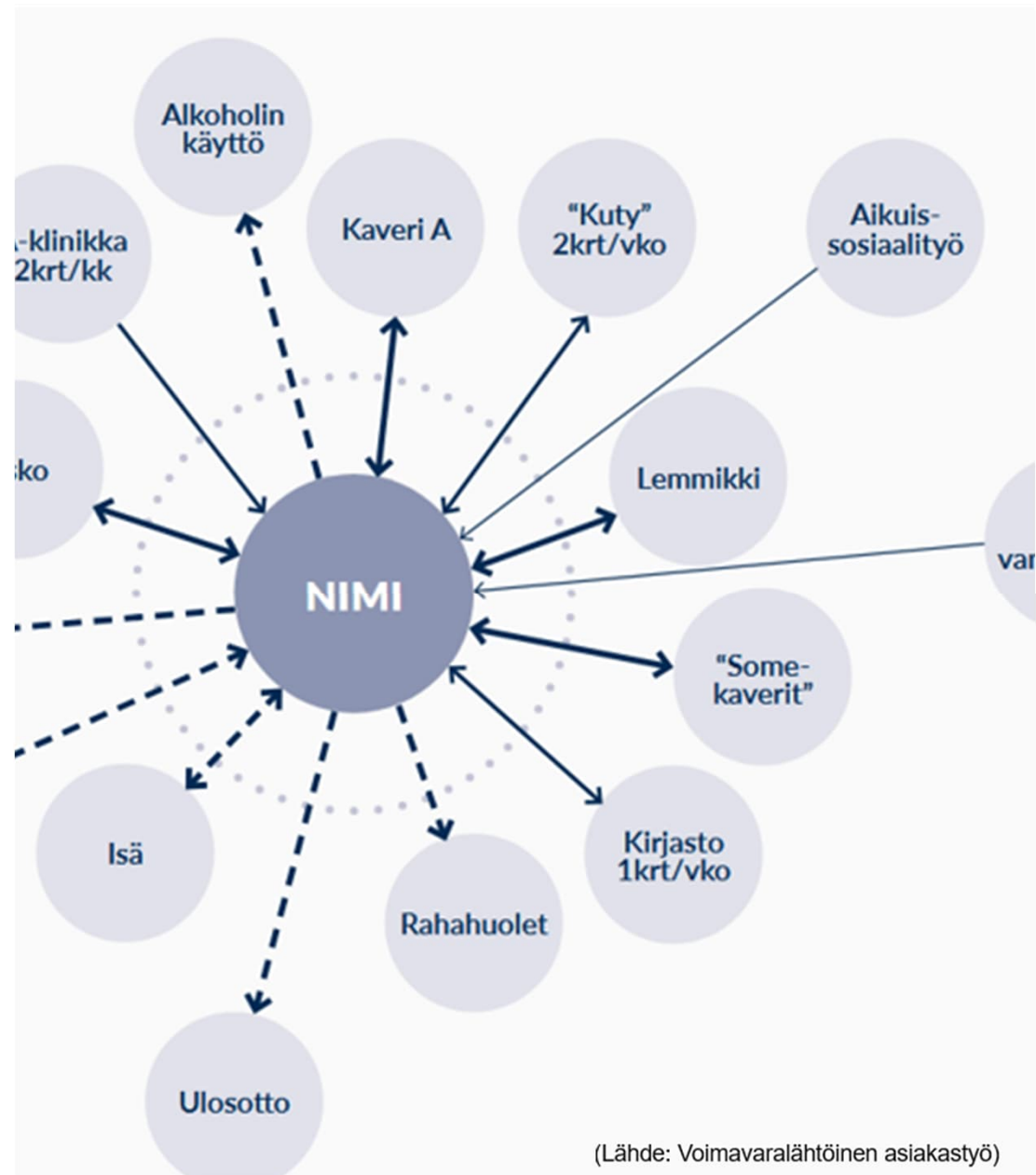
Myönteisen muutoksen tunnistaminen ja tukeminen

ECOMAP-työskentelymenetelmän kokeilu aikuissosiaalityössä

Aineistona 10 kaksivaiheista asiakas-työntekijä -tapaamista ECOMAP-työskentelyn äärellä sekä työskentelystä syntyneet kartat. Tallennus ja litterointi.

Toimintatutkimuksellinen ote, laadullinen sisällönanalyysi.

Pirkanmaan
hyvinvointialue

(Lähde: Voimavara- ja lähtöinen asiakastyö)

Vuorovaikutuksen, kohtaamisen ja luottamuksen rakentumisen ensiarvoisuus sosiaalityössä

- Yhteinen hahmotus jostain, mitä asiakas ei yksin ole pystynyt hahmottamaan tai tarvitsee tukea asioissaan etenemisessä.
- Asiakkaan asemaan ja rinnalle asettuminen niin, että asiakas pystyy tuottamaan tietoa tilanteestaan.
- Lähtökohtien paikantuminen sekä asiakkaalle että työntekijälle on keskeistä, jotta apu voi kohdentua oikein.
- Olennaista työntekijän vahvat vuorovaikutustaidot, ymmärrys ihmisen tarpeista sekä eri elämäntilanteisiin johtavista seikoista.

ECOMAP auttaa sekä asiakasta että työntekijää tilanteen hahmottamisessa

- Tyhjä paperi, johon asiakas lähtee omalla tahdillaan nostamaan elämässään vaikuttavia asioita – voimavaroja ja voimavarasyöppöjä.
- Asiakastahtisuus ja -vetoisuus
- Visuaalinen hahmottaminen: muoto, viivan paksuus, asioiden sijoittelu, tekstikoko, asioiden läheisyys/etäisyys toisistaan tai jakaminen osiin, mihin suuntaan asiat menossa, entä jos jotain ei olisikaan?

Suvanto ja peili katsoa omaa tilannetta sekä menneisyyttä ja tulevaisuutta

Oman elämäntilanteen kokonaiskuvan ja tärkeiden asioiden avautuminen.

Näkymää jo tapahtuneisiin muutoksiin ja toisaalta unelmiin.

Tunnesuhteiden avautuminen.

"Kun ne omat analyysit näkee paperilla, niin jotenki on helppo ymmärtää itteensä."

"Niin. Joo, onhan nämä siis totta kai. Siis kaikki nämä on, melkein kaikki johtuu itse asiassa päihteistä, jos miettii."

Työväline ymmärtämisen ja asioiden edistämisen apuna

- Näkymä asiakkaan tilanteeseen, merkityksellisiin asioihin ja unelmiin avautuu niin asiakkaalle itselleen kuin työntekijälle. Kun asiakas tekee kartan, tunnesuhteet voivat avautua erityisellä tavalla.
- Apuna herkkien asioiden esiin tuomisessa ja käsittelyssä. Prosessi nosti monella asiakkaalla tunteet pintaan.
- Seuraavien askelten paikannus ja ratkaisujen tekeminen helpottuu.
- Mihin suuntaan asiat ovat menossa tai mitä pitäisi tapahtua, että joku asia vahvistuisi/menisi kauemmas?
- Myönteisiä muutoksia tapahtuu mutta ne jäävät helposti ongelmien varjoon.
- Osallisuus (nähdynsi tuleminen, jaettu tiedonmuodostus, pystyvyys, merkityksellisyys).

Ihmissuhteiden merkityksellisyys ja vuorovaikutukseen sekä luottamukseen liittyvät ongelmat

- Ihmissuhteet ovat/olisivat tärkeitä.
- Sosiaalityön asiakkailla on usein taustalla erilaisia vuorovaikutus- ja luottamussuhteiden haasteita.
- Tahtotila pärjätä ja olla tärkeä vs. elämänhallinnan ongelmista syntyvät syyllisyys, häpeä, pettymys ja riittämättömyys.
- Sosiaalityössä onnistuneiden vuorovaikutuskokemuksen mahdollistaminen. Carpe diem, tartu hetkeen. Pienilläkin kohtaamisilla voi olla paljon merkitystä. Varsinkin toistuessaan.

Persoona työvälineenä ja tutkimuksen kohteena

Kynnys osallistua oman persoonallisen työtavan tutkimukseen voi ihan perustellusti olla korkealla.

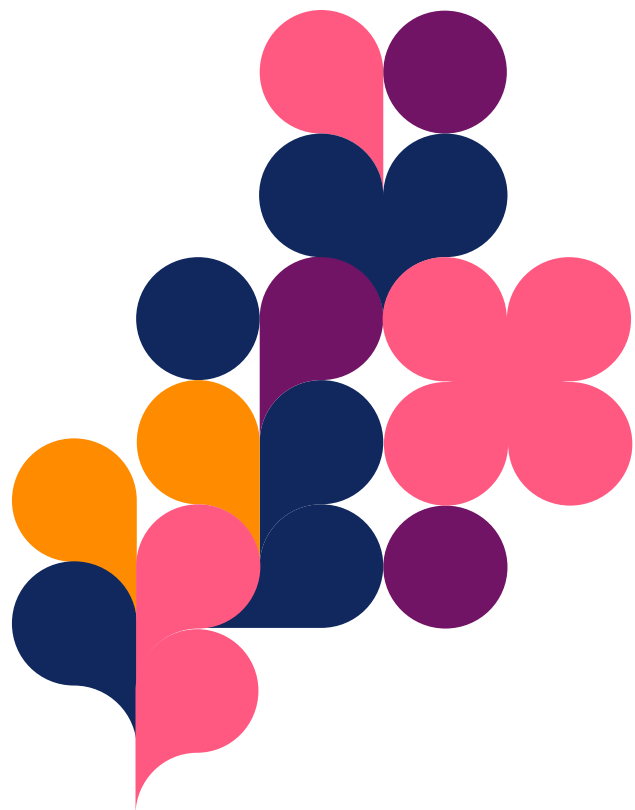
Työssä haastavia tilanteita, moraalista pohdintaa, jännitteisyyttä ym.

Miten tutkimukseen osallistuminen voisi olla nykyistä palkitsevampaa?

Konkreettiset työvälineet, yhteiset käytännöt?

Keinoja asiakkaidemme toimijuuden vahvistamiseksi

- ECOMAP-voimavaratyöskentelymenetelmän käyttöönotto:
 - asiakastahtinen ja asiakaslähtöinen tekeminen, yhteinen ymmärrys, osallisuus
 - visuaalisuus
 - olemassa olevan hyvän ja tapahtuneiden muutosten esiin nostaminen
- Onnistuneiden vuorovaikutuskokemusten mahdollistaminen.
- Sosiaalityön tutkimusperustaisuuden vahvistaminen ja monipuolistaminen, erityisesti ottamalla asiakkaat entistä enemmän mukaan tutkimusyhteistyöhön.
- Yhteisöllisyyttä ja integraatiota vahvistavien, stigmoja purkavien rakenteiden, toimintojen ja palvelujen kehittäminen edelleen.

Kiitos!

Yhteystiedot:

Hanna Niskanen
sosiaalityöntekijä
Pispalan nais erityinen asumispalveluyksikkö
puh. +358 40 1296751
hanna.niskanen@pirha.fi
pirha.fi

Käytäntötutkimuksen raportti löytyy verkosta:
<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/sosiaalityon-tutkimusperustainen-uramallikokeilu-sulava-hankemalli-92024-82025>

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**